

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА

ВТОР ОДДЕЛ

СЛУЧАЈ
BELPIETRO против ИТАЛИЈА

(Жалба бр.43612/10)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

24 септември 2013

ФИНАЛНА

24/12/2013

*Оваа пресуда е конечна согласно член 44 став 2 од Конвенцијата.
Може да биде предмет на редакциски измени.*

Во случајот Belpietro против Италија,

Европскиот суд за човекови права (Втор оддел), заседавајќи во совет составен од:

Danutė Jočienė, *претседател,*

Guido Raimondi,

Peer Lorenzen,

András Sajó,

Isil Karakaş,

Nebojsa Vucinic,

Helen Keller, *судии,*

и Stanley Naismith, секретар на одделот,

Расправајќи на затворена седница на 3 септември 2013 година,

Ја донесе следнава пресуда, која беше усвоена на истиот датум:

ПОСТАПКА

1. Случајот бил покренат со жалба (бр. 43612/10) против Италијанската Република од нејзиниот државјанин, Г-дин Maurizio Belpietro ("жалителот"), поднесена до Судот на 27 јули 2010 година согласно членот 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи ("Конвенцијата").

2. Жалителот беше застапуван од страна на г-дин V. Lo Giudice, адвокат во Милано. Италијанската Влада ("Владата") беше застапувана од нејзиниот агент, Г-ѓа E. Spatafora.

3. Жалителот тврдел дека со неговата пресуда за клевета е повредено неговото право на слобода на изразување.

4. На 26 октомври 2012 година, жалбата била доставена до Владата. Во согласност со членот 29 став 1 од Конвенцијата, исто така, било одлучено дека советот истовремено ќе се произнесе и за допуштеноста и основаноста.

ФАКТИ

5. Жалителот е роден во 1958 година и живее во Милано.

I. НАПИСОТ ОБЈАВЕН ВО ДНЕВНИОТ ВЕСНИК *IL GIORNALE*

6. Во тоа време, жалителот бил уредник на весникот *Il Giornale*. На 7 ноември 2004 година, тој објавил еден напис, потпишан од страна на сенаторот Р.И., со наслов "Мафија, тринаесет години на спорови меѓу јавното обвинителство и карабинерите" (*Mafia, tredici anni di scontri tra P.M. e carabinieri*) и поднаслов "Што се крие зад судењето на генералот Mori и полковникот "Ultimo" за скривалиштето Riina . "Во неговите соодветни делови, овој напис гласи:

"Војната на магистратите на Палермо против карабинерите започна на 16 февруари 1991 година, кога капетанот Giuseppe De Donno ги достави до јавниот обвинител Giovanni Falcone наодите од неговата истрага за мафијата и доделување договори за јавни работи. De Donno (...) направил многу добра работа (...). Но, Falcone само што заминал за Рим (...) и случајот на De Donno останал во рацете на обвинителите Guido Lo

BELPIETRO против ИТАЛИЈА Пресуда

Forte и Giuseppe Pignatone, кои ги нарекувале "близнаци" (...) и во текот на шест месеци никој не знаел ништо за него. (...). Во предметот биле наведени имињата на 44 бизнисмени и политичари од сите партии, вклучувајќи ја и опозицијата, но никој од нив не бил вознемирен. Напротив, како што изјавил [M] Li Pera (...) веќе на 22 февруари (...) засегнатите страни, политичарите, претприемачите и мафијата, биле предупредени: "пазете се" му кажале на Li Pera самите управители на неговата компанија, а некој Angelo Silino (...) му дал список на јавни работи и имиња споменати во предметот на капетанот De Donno. Кој му ги дал на Silino имињата и броевите ?

Никогаш тоа нема да го дознаеме. Но, во меѓувреме предметот на De Donno бил отстранет и обезвреднет, претприемачите и политичарите излегле од сцената, биле поразени ситните риби а Li Pera и Silino биле уапсени. Li Pera ги потврдил неговите обвинувања против јавното обвинителство на Палермо пред судиите на Caltanissetta а капетанот De Donno ги доставил до истите судии снимките од неговите разговори со Silino, во кои Silino зборува за јавниот обвинител Lo Forte дека бил негов информатор. Но, Silino (...) се оправдал со образложение дека карабинерите го натерале да го обвини Lo Forte. Lo Forte поднел тужба за клеветнички обвинувањата против De Donno, и Giancarlo Caselli го сослушал полковникот Mario Mori (...). Но, ништо не се случи, Мори и De Donno нема да бидат обвинети, а истовремено јавното обвинителство на Caltanissetta ќе ги класифицира како – без исход- снимките со обвинувања на Silino. (...).

Вториот спор се појавил во текот на судскиот процес против Giulio Andreotti. Карабинерите, со цел да ги проверат обвинувањата на Tommaso Buscetta (... го распрашале шефот, кој бил во притвор во американските затвори. Таму отишол маршалот Antonino Lombardo (...), придружен од капетанот Mario Obinu, и го убедиле шефот, кој силно му противречел на Buscetta, да сведочи во судскиот процес во Италија. Во својот извештај кој го доставил до карабинерската станица, капетанот

BELPIETRO против ИТАЛИЈА Пресуда

Obinu (...) напишал дословно дека обвинителот на Палермо кој учествувал во мисијата го советува да инсистира да го убеди Badalamenti да се појави и да сведочи во Италија, бидејќи тоа би можело да го ослабне " ставот на обвинителството " против Andreotti. Но, карабинерите инсистирале и маршалот Lombardo е определен да се врати во САД за да го побара Badalamenti и да го доведе на судењето. Ломбардо ги подготвил документите, подигнал пари од касата за авионски карти и отишол дома за да ги спакува своите патни торби. Истата вечер, за време на телевизиската емисија на Michele Santoro, поранешниот градоначалник на Палермо Leoluca Orlando го обвинил маршалот Lombardo за соработка со мафијата. Главниот командант на карабинерите залудно телефонираше за да интервенира во текот на емисијата, а командантот на карабинерите на Палермо залудно бараше од јавното обвинителство да го одбрани Ломбардо. Маршалот, кој дури и самиот се плаше дека ќе биде уапсен, во дворот на касарната пукаше во себе со неговото службено оружје: во неговото проштално писмо до неговото семејство тој напишал дека неговите проблеми почнале со "американското патување" и дека тој бил жртва на "судир на надлежности."

Потполковникот на карабинерите Carmelo Canale - шура на Lombardo и поранешен главен соработник на Paolo Borsellino , сведочејќи пред Парламентарната комисија за борба против мафијата, потврдил дека сакал да го спречи Ломбардо да го доведе Badalamenti да сведочи за да ги побие обвинувањата на Buscetta против Andreotti, и дека Leoluca Orlando бил информиран од страна на јавното обвинителство за мисијата на маршалот во САД. Canale ќе биде обвинет дека бил соработник на мафијата и дека на мафијата, политичарите и претприемачите им го дал предметот на De Donno за мафијата и јавните работи. Неговото судење е во тек.

Третиот спор помеѓу јавното обвинителство на Палермо и карабинерите се случил кај Balduccio Di Maggio, кој со свои очи видел како Toto Riina и

BELPIETRO против ИТАЛИЈА Пресуда

Andreotti се прегрнуваат. Додека сите верувале дека Di Maggio (...) живее заштитен и чуван во едно тајно место, тој бил откриен преку серија на телефонски прислушувања кога шефот се вратил во Сицилија за да го реконструира неговиот клан и планирал да ги убие членовите на противничкиот клан. Записите од прислушувањата, за кои карабинерите потврдиле дека редовно ги доставувале до јавното обвинителство, пристигнале во Парламентот и весниците, предизвикувајќи смеа. Но, обвинителот Caselli му напишал на претседателот на Комисијата за борба против мафијата дека ништо не е вистина, дека сè е во ред и дека се работи само за "динамично управување на покајникот." И наместо да го запре Di Maggio, тој го запишал во регистарот на обвинети за [кривично дело] таен договор полковникот Carlo Giovanni Meli (...), одговорен за прислушувањата, како и консултантот на Комисијата за борба против мафијата, и го обвинил за клевета против Di Maggio, "покајникот" Giovanni Brusca, кој, откако прочитал во весниците за прислушувањето на карабинерите, им раскажал во детали на судиите што Di Maggio прави и се подготвува да направи . И само кога ќе се најдат (...) трупови на луѓе убиени од страна Di Maggio (...) ќе се одлучи да биде фатен. И кога тој бил доведен на расправата, бранителите на Andreotti го прашале зошто си дозволил тоа да го стори (...), "покајникот" одговорил дека бил сигурен во неказнивоста, бидејќи имал "оковани кучиња", што значи дека јавните обвинители на Палермо не би се осмелиле да го допрат. И кои се, според него, тие "оковани кучиња"? Тогаш, Di Maggio, свртувајќи се кон тројцата обвинители во судскиот процес Andreotti и гледајќи ги директно в лице, ги споменал имињата "Lo Forte, Scarpinato и Natoli ...".

Во овој контекст, во фактот што војната на карабинерите никогаш не завршила, се наоѓа и прогонот на Генералниот Mario Mori (....).

Како и за De Donno, за Canale, за Lombardo, за Obinu, за Meli, претпоставеното "дело" таен договор [извршено од страна на] De Caprio и Mori, не постои. Приказната за "*rapello*" парче хартија со барањата на

BELPIETRO против ИТАЛИЈА Пресуда

мафијата, кое наводно било протокол за "преговори" со Државата, е во голем дел измислена, и згора на тоа е јавна и незначајна: мафијата секогаш прокламира дека кога ќе се појават во судниците ја одбиваат тортурата на казнено-поправниот режим со високо ниво на безбедност од член 41 bis и за тоа бараат аболуција (...). И во секој случај, тоа нема никаква врска со обидот на Mori (...) да го уапси Riina преку Vito Ciancimino (...).

Во однос на приказната за "скривалиштето" на Riina кој не бил претресен веднаш по неговото апсење, се работи за стратешки избор за фаќање и на другите, и било одлучено и одобрено од страна на сите јавни обвинители, почнувајќи од јавниот обвинител Caselli. И само будала може да помисли дека Mori и De Carpio биле оставени без надгледување во текот на 19 дена по еден "договор" со мафијата: ако се работело за тоа да им се дозволи на пријателите на Riina да ги земат "документите" кои биле скриени таму (...) зошто да им бидат дадени 19 дена? 19 часа не би биле доволни (...)? И знаете што одговори на овој едноставен основен приговор (...), судијата во Палермо, кој го отфрли барањето за класирање на јавното обвинителство? Тој го напиша следното: "Се чини излишно да се посматра еден договор таков како што се замислува, склучен во период кога Државата беше ничкум (...), сигурно "договорните страни" не би се виделе во ситуација на еднаквост, дел од институциите немале договорна моќ за да се овозможи наметнување на услови од било кој вид." (...).

93-те страници од одлуката на судијата Vincenzina Massa се полни со бисери од овој тип (...). Но, можеби е погрешно да се напаѓа г-ѓа Massa, дека има направено нешто значајно: со нејзиниот удар со глава, непредвиден и непредвидлив, таа ја разнела малата игра која јавното обвинителство на Палермо ја изведувало цели десет години: јас, го запишав твоето име во регистарот на обвинети лица и истражував цели две години, колку што законот дозволува, и бидејќи не најдов доволно докази за да побарам одлагање на пресудата, барам распределување, но

BELPIETRO против ИТАЛИЈА Пресуда

барајќи го тоа, добивам погрдни зборови и навреди (contumelie), така што сум во секој случај "масакриран", а потоа повторно отворавам истрага и две години подоцна, повторно барам рангирање, но сеуште обоен со навреди и насилство, и така натаму до бескрај ...

Овој пат, за обвинителство кое повторно побара рангирање, работите тргнаа на лошо. И г-ѓа Massa рече не: сега е крајот на отворање и затворање на истраги во бесконечност и вистинити- лажни рангирања [јасно] привремени. Можеби тоа го направи намерно, за да ја скрши неговата играчка. И, кажано е дека сите зла доаѓаат за да наштетат. Сега, навистина треба да им се суди на Mori и на De Caprio, да бидат осудени и затворени, да бидат ставени во иста ќелија како Toto Riina, со шефот на мафијата и уапсените карабинери. А можеби и Земјата, која покажа дека не може повеќе, конечно ќе направи нешто, ќе го задолжи нејзиниот министер за правда, нејзината Влада, нејзиниот Парламент, па дури и нејзиниот Судски совет да интервенира за да се запре овој срам и за да не ослободи засекогаш од овие професионалци во борбата против мафијата. И, во секој случај, за нив важи благородната изјава во која е содржана реакцијата на полковникот Sergio De Caprio, "последниот капетан": "Се чини очигледно за мене дека постои објективна конвергенција помеѓу овој судски пристап и веродостојните-прифатливите интереси на Salvatore Riina и на неговата организацијата. Но, јас би сакал да се обратам до младите луѓе, и да им кажам дека на рафинираноста на заговорот на Corleone, треба да се продолжи да и се спротиставува чистотата, едноставноста и искреноста, како што ме учеа поранешните војници на Оружјето [карабинерите]. "

II. ПОСТАПКА ЗА КЛЕВЕТА ПРОТИВ ЖАЛИТЕЛОТ И М.Р.И

7. Сметајќи дека со написот во прашање се повредува нивната чест, јавните обвинители Lo Forte и Caselli поднеле тужба за клевета против сенаторот Р.И. и жалителот. Жалителот бил

обвинет врз основа на член 57 од Кривичниот законик (во натамошниот текст "КЗ"), кој гласи: "(...) уредникот или одговорниот заменик на уредникот кој не успеал во периодот додека управува, да ја спроведе потребната контрола со цел да спречи да се вршат кривични дела преку печатот, во случај на извршување на [такво] дело, се казнува со казна утврдена за ова дело, намалена за не повеќе од една третина. "

8. Постапката против сенаторот Р.И. била одвоена од онаа против жалителот. Со одлука од 18 јануари 2006 година, Сенатот оценил дека тврдењата на М.Р.И биле опфатени со членот 68 став 1 од Уставот, во кој се наведува дека "Пратениците не можат да бидат повикани на одговорност за изразените мислења или гласови во вршењето на нивните функции ". Истражниот судија од Милано (во натамошниот текст "ГИП") ја нападнал оваа одлука пред Уставниот суд. Сепак, со одлука бр 253 од 20 јуни 2007 година, Уставниот суд ја прогласил жалбата за недопуштена поради доцнење.

9. Со пресуда од 14 ноември 2007 година, која била внесена во регистарот на 21 ноември 2007 година, ГИП од Милано, откако ја добил одлуката на Сенатот, изрекол дека нема место во однос на М.Р.И.

А. Првостепена постапка против жалителот

10. На 18 ноември 2005 година, беше одржана расправа пред судот во Милано кој ги сослуша ММ. Lo Forte и Caselli , како

тужители, и сведоците повикани од страна на одбраната, MM. Fabio Lombardo, Carmelo Canalle, Mario Mori и Giuseppe De Donno.

11. Со пресуда од 26 ноември 2007 година, судот во Милано го ослободи жалителот.

12. Судот забележа дека жалителот бил обвинет дека не ја извршил потребната контрола за да се спречи извршувањето на кривичното дело клевета од страна на М.Р.И.; Но, написот од страна на М.Р.И не содржи елементи на кривично дело, бидејќи бил напишан со цел за остварување на правото на историска и новинарска критика.

13. Инкриминираниот напис содржел соопштение за четири клучни настани во борбата против мафијата, кои авторот на написот ги гледа како симптоми на една "војна" на судиите на Палермо против карабинерите. Овие настани биле обележани со повеќе кривични постапки против карабинери и судии, како што истакнал М.Р.И. Написот не го допрел прашањето дали судиите имаат политичка цел или некоја друга цел, покрај нивната институционална должност да ја бараат вистината. Со оглед на неговата улога, судијата треба да очекува дека неговите активности ќе бидат набљудувани од јавноста; истовремено, не било законито да се аргументира, без да се располага со докази, дека некој судија спроведува политички стратегии или организира заговори. Во овој случај, постоел јавен интерес да се знаат фактите во прашање, нивното излагање формално било коректно, тие не се изнесувале

во форма на неоснован напад врз угледот на другите, а дадените информации биле објективно вистинити .

14. Судот во Милано во овој поглед ја разгледал содржината на неколку судски акти или други дејствија во врска со лицата наведени во написот, која покажала дека постоела одредена недоверба и недостиг на соработка меѓу карабинерите и јавното обвинителство, во рамки на инцидентите набројани во написот.

15. Секако, М.Р.И. ја дал својата лична интерпретација на овие епизоди и, пристрасно, застанал на страната на карабинерите, сметајќи дека, во суштина, тие се жртви на бесот на јавното обвинителство. Кај него била очигледна антипатијата и недостатокот на почит во однос на јавното обвинителство, додека длабока доверба и искрена солидарност била изразена во корист на карабинерите. Ако некои неточности биле присутни во написот, тие сепак не претставуваат значајна измена на изложените историски факти, а мислењата на М.Р.И. – кои се дискутабилни и кои не ги дели Судот на Милано - биле манифестација на слободата на изразување, која ја ужива пошироката јавност и посебно пратениците.

16. Точно е дека М.Р.И. користел навредливи изрази, особено кога спомнува "мала игра која јавното обвинителство на Палермо ја изведува десет години"; Сепак, тој не тврди дека постои заговор или политичка стратегија на јавното обвинителство против карабинерите.

Б. Постапка по жалба

17. Јавното обвинителство на Милано и тужителите поднеле жалба против оваа пресуда.

18. Со пресуда од 16 јануари 2009 година, која била поднесена во регистарот на 10 март 2009 година, Апелациониот суд во Милано го осудил жалителот на казна затвор од четири месеци и да ги плати трошоците на првостепената и второстепената постапка. Тој, исто така, ги осудил жалителот и издавачката куќа Società europea di edizioni S.p.a. солидарно да им ги исплатат на секој од тужителите следните износи: а) 50.000 евра надомест за претрпена штета ; б) 5000 евра по основ на дополнителен финансиски надомест предвиден во член 12 од Законот бр 47 од 1948 година; в) 18 000 евра за трошоци на постапката.

19. Тој оценил дека судот во Милано не го зел во предвид фактот дека одговорноста на уредникот на весникот произлегува од недостатокот на контрола и дека тој е одговорен за графичкото претставување на еден напис, за важноста и просторот наменет за него и за неговиот наслов и поднаслов. Покрај тоа, судот погрешно "го расцепкал" написот во четири епизоди (оние пријавени од страна на М.Р.И. како симптоматични за една војна помеѓу јавното обвинителство и карабинерите) и ги изолирал овие фрази. Напротив, според мислењето на Апелациониот суд, написот треба да се чита во целина; таквото читање јасно би покажало дека авторот бил мотивиран од намерата да го омаловажи јавното

обвинителство на Палермо. Ова произлегло од насловот, како и од некои изјави (на пример, оние кои се однесуваат на фактот дека досието на De Donno би останало во фрижидер шест месеци, на "прогонот" чија жртва бил генералот Mori, на "малата игра", наводно, практикувана од страна на јавното обвинителство да иницира кривични постапки со цел да бидат затворени без исход). Обвинителите биле под сериозни обвиненија, особено оние дека ги злоупотребиле своите овластувања за цели различни од нивните институционални цели; така, тие не успеале да сослушаат 44 политичари и претприемачи и му овозможиле на Di Maggio да изврши убиства.

20. Инаку, веста била проследена со фотографија на која бил прикажан генералот Mori пред зградата на полицијата, комплетирана со следниот наслов: "Прогонувањето на генералот. Нападите против Mario Mori, спаѓаат во рамки на борбата против карабинерите. Со него, исто така, бил вклучен и Giuseppe De Donno, кој се смета за најсигурен соработник на Giovanni Falcone ". Ова би можело да има само сугестивна вредност.

21. Што се однесува до содржината на написот, тој надмина една објективна и остра критика, и претставува неоснован напад на моралната сфера на другите. Особено, употребените изрази оставаат впечаток дека јавните обвинители го осудиле на смрт нивниот колега Paolo Borsellino, дека тие го довеле до самоубиство нивниот колега маршалот Lombardo, дека тие биле "оковани кучињата" на Di Maggio.

22. Дури и пратениците немале право да нанесуваат навреди и погрдни зборови; Инаку, пред да биде избран за сенатор, М.Р.И. напишал книга со наслов "Судењето на векот" во која раскажал настани слични на оние во написот. Сепак, таа книга била предмет на бројни кривични постапки, од кои некои резултирале со пресуди на М.Р.И. кои имале стекнато својство на *res judicata*.

23. М.Р.И. не го спомнал фактот, кој произлегол од процесните акти, дека карабинерите не успеале да воспостават "уред за набљудување" на "скривалиштето" на Riina, како што јавното обвинителство побарало, и дека самиот генерал Могі изјавил дека секогаш соработувал со јавното обвинителство.

24. Без сомнение постоело интерес за информирање на јавноста за можните конфликти меѓу државните органи; Меѓутоа, во изразувањето на своите ставови за овие конфликти, М.Р.И. не бил во својство на "трета страна набљудувач на фактите", туку ги обвинувал MM. Caselli и Lo Forte дека дејствувале со лоша намера во извршувањето на нивните функции. Написот содржел неосновани инсинуации со цел да му наштети на професионални углед на судиите во прашање.

25. Имунитетот што М.Р.И. го уживал согласно членот 68 став 1 од Уставот не се проширил и на уредникот на весникот, кој бил одговорен за проверка на содржината на написите што ги објавувал, дури и кога тие беа напишани од страна на пратениците. Во овој случај, жалителот не ги зел во предвид личните

карактеристики на М.Р.И., кој повеќе години објавувал провокативни текстови за овие исти теми и против истите овие судии, што му донело конечни пресуди за клевета.

26. Најпосле, посебната сила на насловот и на под-насловот бара поголемо внимание во однос на контролата на вистинитоста на она што било кажано.

В. Касациона постапка

27. Жалителот поднел жалба до Касациониот суд.

28. Со пресуда од 5 март 2010 година, која е поднесена во регистарот на 8 април 2010 година, Касациониот суд, утврдувајќи дека Апелациониот суд на правилен и логичен начин ги образложил сите контроверзни прашања, ја отфрлил жалбата на подносителот. Тој го осудил на надомест на трошоците направени во Касациониот суд од страна на тужителите, односно вкупно 3,000 евра, и на плаќање на трошоците на постапката.

29. Касациониот суд навел, посебно, дека кривичната одговорност на уредникот на весникот била поинаква од онаа на авторот на написот и дека имунитетот признат на пратеник не може да биде проширен на уредникот на весникот.

ВРЗ ОСНОВА НА ЗАКОН

I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕНОТ 10 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

30. Жалителот тврди дека со неговата пресуда за клевета е повредено неговото право на слобода на изразување, како што е предвидено со член 10 од Конвенцијата, кој предвидува:

"1. Секој има право на слобода на изразување. Ова право ја вклучува слободата на сопствено мислење и слободата на примање и пренесување на информации или идеи, без мешање на јавната власт и без оглед на државните границите. Овој член не ги спречува Државите да доделуваат лиценци за работа на претпријатијата за радиодифузија, кината или телевизиски пренос.

2. Остварувањето на овие слободи, кое со себе носи должности и одговорности, може да биде предмет на одредени формалности, услови, рестрикции или казни предвидени со закон и неопходни во едно демократско општество во интерес на националната безбедност, територијалниот интегритет или јавната сигурност, за заштита од нереди и превенција на криминалот, заштита на здравјето или моралот, за заштита на угледот или правата на другите, за спречување на откривање на доверливи информации или за зачувување на авторитетот и непристрасноста на судството. "

31. Владата се спротистави на ова стојалиште.

A. Допуштеност

32. Судот утврди дека жалбата не е очигледно неоснована во смисла на член 35 став 3 а) од Конвенцијата. Судот, исто така,

забележа дека таа не е во спротивност со која било друг основ за нејзино прогласување за недопуштена. Поради тоа, треба да биде прогласена за допуштена.

Б. Основаност

1. Аргументи на страните

а) Жалителот

33. Додека тој признава дека попречувањето на неговото право на слобода на изразување е предвидено со закон и има легитимна цел, жалителот ја оспорува неговата неопходност во едно демократско општество. Тој тврди дека со оспорениот напис имал за цел да биде информирана заедницата за мислењата на сенаторот Р.И., за материјата на правдата и борбата против криминалните организации. Како уредник на дневен весник, не е негова должност да ги цензурира мислењата на сенаторот, чија слобода на изразување е гарантирана со самиот Устав, кој предвидува имунитет на пратениците од секаква кривична одговорност.

34. Жалителот наведува дека Сенатот го признал имунитетот на Р.И. предвиден во член 68 став 1 од Уставот и дека секоја претпоставка во однос на одлуката на Уставниот суд што можела да биде усвоена по повод оваа одлука е чиста шпекулација. Покрај тоа, Владата не е таа која треба да ја оцени природата на мислењата изнесени од Р.И. а одлуките на Уставниот суд наведени

од страна на Владата (види став 36 подолу) не се релевантни, бидејќи се однесуваат на други статии напишани од страна на Р.И.

35. Треба да се има во предвид фактот дека авторот на написот е политичар кој дејствува во рамки на неговите парламентарни должности, и дека жалителот дозволил дневниот весник *Il Giornale* да објавува мислења на заинтересирани лица, кои се однесуваат на теми од општ интерес. Било какво дејствие од страна на жалителот да го цензурира написот би било окарактеризирано како обид за ограничување на слободата на изразување на еден избран функционер. Легитимната цел за заштита на угледот на двајца обвинители, не може, во овој случај, да преовладува над правото на јавноста да биде информирана. Во овој поглед, жалителот потсетува дека написот во прашање содржи критика на однесувањето на судиите во рамки на истрагите што се однесуваат на криминални организации, а кои довеле до кавга помеѓу судската власт и карабинерите. Сенаторот Р.И. не извршил напад врз судството како целина.

б) Владата

36. Владата, на почетокот забележува дека одлуката на Сенатот за признавање на имунитет на сенаторот Р.И. не била разгледувана во однос на основаноста на жалбата од страна на Уставниот суд, конфликтот меѓу државните власти покренат од страна на GIP на Милано и беше прогласена за недопуштена поради доцнење (види точка 8 погоре). Значи, не можеме да бидеме сигурни дека Сенатот не ги надминал своите овластувања. Во оваа смисла, Владата

потсети дека во еден друг случај кој се однесува на напис напишан од М.Р.И., каде се клевети друг судија на Палермо, Уставниот суд (Пресуда бр 205 од 17 јули 2012 година) оценил дека мислењата изразени од сенаторот не биле поврзани со вршењето на неговите парламентарна должности. Разумно е да се мисли дека Уставниот суд би дошол до слични заклучоци во овој случај, ако жалбата за конфликтот меѓу властите не била поднесена неблагоприятно.

37. Самиот Суд, исто така, изјави дека во отсуство на јасна врска меѓу навредата и парламентарната активност, имунитетот предвиден во член 68 став 1 од Уставот може да го повреди правото на пристап до судот на наклеветениот (види, особено, *Cordova c. Italie* (n°s 1 et 2), n°s 40877/98 et 45649/99, 30 janvier 2003 ; *De Jorio c. Italie*, n° 73936/01, 3 juin 2004 ; *Ielo c. Italie*, n° 23053/02, 6 décembre 2005 ; et *CGIL et Cofferati c. Italie*, n° 46967/07, 24 février 2009). Да се признае истиот имунитет на некое лице - уредник на весник - не член на парламентот, ќе го лиши наклеветениот од каков било правен лек, ситуација кога Судот неизбежно ќе мора да одлучува спротивно на членот 6 од Конвенцијата.

38. Владата понатаму забележува дека жалителот тврди дека постои повреда на неговото право да ја информира јавноста за политичките ставови изразени од страна на еден сенатор и дека кривичната одговорност произлегува од член 57 од КЗ, одредба со која се казнува небрежноста при контролата на содржината на весникот од страна на неговиот уредник. Имунитетот признат на М.Р.И. воопшто не влијае на постоењето на наводното дело на

жалителот. Покрај тоа, овој имунитет не го исклучува извршувањето на клеветата, туку едноставно значи дека на нејзиниот извршител не може да му се суди или да биде казнет.

39. Мешањето има две легитимни цели: заштита на угледот или правата на другите и гарантирање на авторитетот и непристрасноста на судската власт. Апелациониот и касациониот суд со право сметаат дека написот на сенаторот Р.И. бил навредлив и дека тој претставувал неоправдан и неоснован напад врз судската власт и личниот и професионалниот углед на Caselli и Lo Forte.

40. Во однос на оправданоста и потребата од мешање, Владата забележува дека според Апелациониот суд, М.Р.И. дал искривена визија на постојните односи помеѓу јавниот обвинител на Палермо и карабинерите, евоцирајќи "војна" меѓу двете институции и "прогон" на агентите кои не ги поддржале судиите Caselli и Lo Forte. Покрај тоа, тие не ги исполниле своите институционални должности. Речникот употребен во написот, алузиите содржани во него и мешаницата меѓу различните поврзани факти (кои не соодветствуваат на реалноста) биле земени во предвид. Судот на Милано не успеал да оцени дека изразените мислења треба да се базираат на реални и веројатни факти. Навредливата природа на написот е очигледна и во насловот и во поднасловот на написот (и придружните фотографии), за што уредникот на весникот треба да биде одговорен. Покрај тоа, жалителот не ги земал доволно во предвид личноста на М.Р.И. и неговите претходници.

41. Обврската за контролира што му припаѓа на уредникот на весникот не треба да се смета како спроведување на "цензура" на еден напис напишан од страна на член на Парламентот; се работи едноставно да се спречи извршување на дела преку публикација која тој ја насочува. Самиот факт дека еден напис бил напишан од страна на сенатор кој ужива имунитет предвиден во член 68 став 1 од Уставот, не го ослободува уредник на весникот од неговата должност да спроведува контролира.

42. Италијанските судови пристапиле кон детален преглед на случајот, и со право констатирале дека со написот сериозно се повредува професионалниот углед на двајцата судии на Палермо (претставени како неспособни за извршување на нивните функции и спремни за нивна злоупотреба), и на судството во целина, помагајќи на тој начин да се поткопа довербата на јавноста во судството. М.Р.И. не само што ги надминал границите на прифатлива критика во едно демократско општество, туку на судиите во прашање им припишал и специфични однесувања без проверка на фактите и без обезбедување докази за поддршка на неговите тврдења. Како уредник на весникот, жалителот имал моќ и обврска да избегне политичката дебата да се претвори во навреди или лични напади.

2. Наоди на Судот

а) Постоене на мешање

43. Не е спорно помеѓу странките дека пресудата на жалителот претставувала мешање во неговото право на слобода на изразување, загарантирано со член 10 став 1 од Конвенцијата.

б) *Оправдување на мешањето: предвидување со закон и извршување на легитимна цел*

44. Мешањето е во спротивност со Конвенцијата ако тоа не ги исполнува условите предвидени во ставт 2 од член 10. Затоа е соодветно да се утврди дали тоа било "пропишано со закон", дали имало една или повеќе од легитимните цели утврдени во овој став и дали тоа било "неопходно во едно демократско општество" за да се постигне таа или тие цели (*Pedersen et Baadsgaard c. Danemark*, n° 49017/99, § 67, CEDH 2004-XI).

45. Не е спорно дека мешањето било пропишано со закон, односно со членот 57 од КЗ (види став 7 погоре). Судот не треба да истражува дали пресудата на жалителот има легитимна цел за заштита на судството, бидејќи тој признава дека во секој случај на мешање може да се бара друга легитимна цел, имено заштита на угледот или правата на другите, како во случајот на *Caselli и Lo Forte* (види, *mutatis mutandis*, *Nikula c. Finlande*, n° 31611/96, § 38, CEDH 2002-II ; *Perna c. Italie* [GC], n° 48898/99, § 42, CEDH 2003-V; *et Ormanni c. Italie*, n° 30278/04, § 57, 17 juillet 2007).

46. Останува да утврди дали мешањето било "неопходно во едно демократско општество".

в) Неопходност од мешање во едно демократско општество

и. Општи принципи

47. Печатот игра значајна улога во едно демократско општество: иако тој не смее да пречекори одредени граници, кои се однесуваат особено на заштитата на угледот и правата на другите, сепак има обврска да ги пренесува, во согласност со своите надлежности и одговорности, информациите и идеите за сите прашања од општ интерес, вклучувајќи ги и оние на правдата (*De Haes et Gijssels c. Belgique*, 24 février 1997, § 37, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-I). На неговата функција која се состои во дистрибуција, се додава и правото на јавноста да ги добие информациите. Ако тоа е поинаку, печатот нема да биде во можност да ја одигра својата суштинска улога на "јавен чувар" (*Thorgeir Thorgeirson c. Islande*, 25 juin 1992, § 63, série A n° 239, et *Bladet Tromsø et Stensaas c. Norvège* [GC], n° 21980/93, § 62, CEDH 1999-III). Покрај суштината на изразените идеи и информации, членот 10 го заштитува и нивиот начин на изразување (*Oberschlick c. Autriche (n°1)*, 23 mai 1991, § 57, série A n° 204). Новинарската слобода, исто така, подразбира и можно прибегнување кон одреден степен на претерување, па дури и провокација (*Prager et Oberschlick c. Autriche*, 26 avril 1995, § 38, série A n° 313, et *Thoma c. Luxembourg*, n° 38432/97, §§ 45 et 46, CEDH 2001-III).

48. Границите на прифатлива критика во некои случаи можат да бидат пошироки за службеници кои постапуваат во вршењето на

своите овластувања на физички лица. Сепак, не можеме да кажеме дека официјалните лица свесно се изложуваат на внимателна контрола на нивните активности како што е случај со политичарите, и затоа треба да се третираат на еднакво рамниште со нив, кога се работи за критики на нивното однесување. Официјалните лица треба да ги извршуваат своите функции, да ја уживаат довербата на јавноста без да бидат непотребно вознемирени, и според тоа, може да биде потребно да се заштитат од сериозни напади (*Janowski c. Pologne* [GC], n° 25716/94, § 33, CEDH 1999-I, et *Nikula, précité*, § 48). Во овој поглед, треба да се забележи дека делувањето на судовите, кои се гаранти на правдата и чија улога е од фундаментално значење во една Правна држава, има потреба од доверба на јавноста за да може добро да функционира (*De Haes et Gijssels, précité*, § 37 ; *Schöpfer c. Suisse*, 20 mai 1998, § 29, *Recueil* 1998-III ; et *Sgarbi c. Italie* (déc.), n° 37115/06, 21 octobre 2008).

49. Придавката "неопходно", во смисла на членот 10 став 2, имплицира постоење на "итна општествена потреба". Државите договорнички имаат одредена граница на проценка при оценувањето на постоењето на таква потреба, но таа граница одира под рака со европскиот надзор, опфаќајќи го и законодавството и одлуките кои се применуваат, дури и оние донесени од независен суд. Затоа, Судот има надлежност да донесе конечна одлука за тоа дали "ограничувањето" е во согласност со слободата на изразување заштитена со членот 10

(*Janowski, précité, § 30, et Association Ekin c. France, n° 39288/98, § 56, CEDH 2001-VIII*).

50. Поточно, Судот е тој што треба да утврди дали причините изнесени од страна на националните органи за да се оправда мешањето се "релевантни и доволни" и дали казнената мерка е "пропорционална на легитимните цели" (*Chauvy et autres c. France, n° 64915/01, § 70, CEDH 2004-VI*). Притоа, Судот мора да се увери дека националните органи, врз основа на прифатлива оценка на релевантните факти, ги примениле правилата во согласност со принципите содржани во членот 10 (види, меѓу многу други, *Zana c. Turquie, 25 novembre 1997, § 51, Recueil 1997-VII ; De Diego Nafria c. Espagne, n° 46833/99, § 34, 14 mars 2002 ; Pedersen et Baadsgaard précité, § 70*).

51. За да се оцени оправданоста на оспорената изјава, неопходно е да се направи разлика помеѓу фактичките изјави и пресудите. Ако може да се докаже суштината на фактите, за другите нема потреба од докажување на нивната точност (*Oberschlick c. Autriche (n° 2), 1er juillet 1997, § 33, Recueil 1997-IV*). Давањето на една изјава - квалификација на факт или пресуда зависи првенствено од границата на проценка на националните власти, особено на националните судови (*Prager et Oberschlick, précité, § 36*). Меѓутоа, дури и кога изјавата има иста вредност како пресудата, таа мора да биде заснована на доволна фактичка основа, инаку, таа би била неумерена (*Jerusalem c. Autriche, n° 26958/95, § 43, CEDH 2001-II*).

52. Правото на новинарите да обезбедат информации за прашања од јавен интерес е заштитено под услов тие да постапуваат со добра волја, врз основа на точни факти и да обезбедуваат "сигурни и прецизни" информации со почитување на новинарската етика (види, на пример, пресудите погоре *Fressoz et Roire*, § 54, *Bladet Tromsø et Stensaas*, § 58, et *Prager et Oberschlick*, § 37). Ставот 2 од членот 10 од Конвенцијата нагласува дека остварувањето на слободата на изразување со себе носи "должности и одговорности", кои важат и за медиумите дури и ако се однесуваат на прашања од значаен јавен интерес. Покрај тоа, овие должности и одговорности може да бидат од значење кога постои ризик за поткопување на угледот на некое именувано лице и нанесување штета на "правата на други лица". Така, треба да постојат конкретни причини за да медиумите се ослободат од нивната обврска да вршат проверка за потенцијално клеветничките изјави против поединци. Во оваа смисла, особено влегуваат во игра природата и степенот на клеветата и прашањето за тоа како медиумите можат разумно да ги сметаат нивните извори за веродостојни за наводите во прашање (види, меѓу другите, *McVicar c. Royaume-Uni*, n° 46311/99, § 84, CEDH 2002-III, et *Standard Verlagsgesellschaft MBH (n° 2) c. Autriche*, n° 37464/02, § 38, 22 février 2007).

53. Природата и сериозноста на изречените казни се исто така елементи кои треба да бидат земени во предвид при оценувањето на пропорционалноста на мешањето (види, на пример, *Ceylan c. Turquie* [GC], n° 23556/94, § 37, CEDH 1999-IV, et *Tammer c. Estonie*,

n° 41205/98, § 69, CEDH 2001-I). En particulier, dans l'affaire *Cumpănă et Mazăre c. Roumanie* ([GC], n° 33348/96, §§ 113-115, CEDH 2004-XI).

Судот ги наведува следните принципи:

"113. Доколку Државите договорнички имаат можност, всушност обврска, врз основа на нивните позитивни обврски од член 8 од Конвенцијата, за регулирање на правото на слобода на изразување, со цел да се обезбеди соодветна заштита со законот на угледот на поединците, тие треба да избегнат да усвојуваат мерки за обесхрабрување на медиумите да ја исполнуваат нивната улога на алармирање на јавноста во случај на очигледна или претпоставена злоупотреба на јавната власт. Истражувачките новинари може да се колебаат да зборуваат за прашања од општ интерес (...), доколку постои опасност да бидат осудени, кога законот предвидува такви санкции за неоправдани напади врз угледот на другите, на казни затвор или забрана за вршење на професијата.

114. Јасен е ефектот на одвраќање што стравот од таквите санкции кај овие новинари го носи во остварувањето на нивната слободата на изразување (...). Штетни за општеството како целина, тоа е, исто така, дел од елементите што треба да бидат земени во предвид при оценувањето на пропорционалноста - а со тоа и оправданоста - на изречените казни (...).

115. Ако одредувањето на казната е во принцип привилегија на националните судови, Судот смета дека затворската казна изречена за кривично дело од областа на печатот не е компатибилна со новинарската слобода на изразување загарантирана со членот 10 од Конвенцијата, освен во исклучителни околности, особено кога други фундаментални права биле сериозно повредени, како во случајот, на пример, на ширење на говорот на омраза или поттикнување на насилство (...). "

54. Треба да се запомни, конечно, дека во случаи како овој, кои бараат балансирање на правото на почитување на приватниот живот и правото на слобода на изразување, Судот смета дека исходот од жалбата не може во принцип да варира во зависност од тоа дали е поднесена во смисла на членот 8 од Конвенцијата, од страна на лицето кое е предмет на извештајот или, во смисла на членот 10 од издавачот кој го објавил. Всушност, правата гарантирани со овие одредби заслужуваат *a priori* еднакво почитување. Затоа, границата на проценка треба во принцип да биде иста и во двата случаи. Доколку балансирањето од страна на националните власти се врши во согласност со критериумите утврдени со судската пракса на Судот, мора да постои сериозна причина за тој да го замени своето мислење со она на домашните судови (*MGN Limited c. Royaume-Uni*, n° 39401/04, §§ 150 et 155, 8 janvier 2011 ; *Palomo Sánchez et autres c. Espagne* [GC], n°s 28955/06, 28957/06, 28959/06 et 28964/06, § 57, ECHR 2011-.. ; et *Von Hannover c. Allemagne (n° 2)* [GC], n°s 40660/08 et 60641/08, §§ 106-107, ECHR 2012-..).

ii. Примена на овие принципи во односниот случај

55. Судот прво забележува дека написот на М.Р.И. се однесува на прашање од јавен интерес, имено на односите меѓу јавното обвинителство и карабинерите во Палермо во една деликатна област како што е борбата против мафијата. Апелациониот суд на Милано, исто така, призна дека тој имал интерес да ја информира јавноста за можните конфликти меѓу државните органи (види став 24 погоре).

56. Што се однесува до содржината на написот, Судот не може да ја смета за произволна или очигледно погрешна проценката на Апелациониот суд на Милано, според кој М.Р.И. им припишува на јавните обвинители однесувања кои претставуваат злоупотребата на нивните институционални оластувања, како што се "прогонот" против генералот Mori, "малата игра" која се состои од отворање на кривичната постапка наменета да биде класирана без исход, пропустот да се испитаат некои политичари и претприемачи и можноста да се остави Di Maggio, да изврши убиство (види став 19 погоре). Покрај тоа, написот оставил впечаток дека судиите во прашање го довеле до самоубиство маршалот Lombardo и дека тие на некој начин се одговорни за смртта на еден од нивните колеги (види став 21 погоре) . Во очите на Судот, тоа се сериозни обвиненија против функционери, неподдржани со објективни докази. Всушност, четирите епизоди кои според М.Р.И. биле симптоматични за една "војна" помеѓу јавното обвинителство и карабинерите не можат сами по себе да претставуваат доказ за погореопишаните однесувања.

57. Во овој поглед, овој случај е сличен на споменатиот случајот *Perna*, кој се однесуваше на пресуда изречена на некој новинар поради тоа што се сомневал во лојалноста кон начелото на законитост, објективност и независност на член на јавното обвинителство, обвинувајќи го, исто така, дека својата функција ја вршел на погрешен начин и дека имал незаконско однесување. Во овој случај, Големиот судски совет заклучил дека постои повреда на членот 10 од Конвенцијата, забележувајќи, меѓу другото, дека

спорниот текст, гледан во целина, " исклучува дека судијата ги почитувал деонтолошките обврски специфични за неговата функција и ги негира квалитетите на непристрасност, независност и објективност кои го карактеризираат остварување на судската функција". Покрај тоа, тврдењата на жалителот биле сведени на неоправдан напад против тужителот, кој бил постојано и суптилно оцрнуван.

58. Точно е дека случајот *Perna* се однесувал на осуда на авторот на написот, додека овој случај се однесува на осуда на уредник на весник во кој бил објавен написот, затоа што пропуштил да ја спроведе неопходната контрола за да се спречи извршувањето на делата преку печатот. Сепак, Судот ниту може да го смета за спротивен на Конвенцијата членот 57 од КЗ, со што се утврдува оваа должност за контрола (види став 7 погоре), ниту да цени дека квалитетот на пратеник од авторот на написот автоматски може да го ослободи уредникот на весникот од која било обврска да одбие објавување на клеветнички изјави. Да се заклучи поинаку, би било еднакво на давањето на пратениците и сенаторите неограничено право да го објавуваат и дистрибуираат во печатот било кое мислење во врска со вршењето на нивниот парламентарен мандат, ако тоа е навредливо. Во оваа смисла, Судот потсетува дека слободата на изразување на претставниците на народот не е неограничена; тој смета, особено, дека не може да го оправда целосното негирање на пристапот до правдата, кога изјавите оценети како клеветнички од страна на други лица, се направени од страна на пратеник во отсуство на јасна врска со парламентарните

активности (види, меѓу другото, *Cordova (n° 1)*, précité, §§ 59-66). Затоа, жалителот не бил ослободен од должноста да спроведува контрола, и тоа уште повеќе, во поглед на претходниците на М.Р.И, на кого и покрај неговото својство на сенатор, му биле изречени конечни кривични пресуди за клеветата (види ставови 22-25 погоре).

59. Исто така, треба да се има во предвид фактот дека уредникот на еден весник е одговорен за начинот на кој некој напис е претставен и за важноста што му се припишува во рамки на публикацијата. Во овој случај, кон написот на М.Р.И. била приклучена и фотографија на која бил прикажан генералот Морі пред една зграда на финансиската полиција, со наслов кој се однесувал на неговиот "прогон" и на "војната против карабинерите" (види став 20 погоре). Според мислењето на Судот, оваа графичка презентација помогнала пред читателите да се потврдат прашањата поставени во написот, вклучувајќи ги и оние кои можат да се сметаат како напад на професионалниот углед на јавните обвинители.

60. Во смисла на горенаведеното, Судот заклучи дека пресудата против жалителот била сама по себе спротивна на членот 10 од Конвенцијата.

61. Останува фактот дека, како што е споменато во став 53 погоре, природата и сериозноста на изречените казни се исто така фактори кои треба да бидат земени во предвид при оценувањето на пропорционалноста на мешање. Меѓутоа, во овој случај, покрај надоместот на штетата (во вкупен износ од 110.000 евра),

жалителот бил осуден и на четири месеци затвор (види став 18 погоре). И, покрај тоа што имало одлагање на извршувањето на оваа санкција, Судот смета дека наметнувањето на одредена казна затвор би можело да има значителен ефект на одвраќање. Згора на тоа, овој случај, кој се однесува на недостаток на контрола во контекст на клеветата, не бил одбележан со никакви исклучителни околности кои го оправдуваат изрекувањето на толку строга санкција. Ова дозволува да се направи разлика помеѓу сегашниот случај и споменатиот случај *Perna*, во кој била изречена само парична казна.

62. Судот смета дека, поради степенот и природата на изречената санкција на жалителот, мешањето во неговото право на слобода на изразување не било пропорционално на легитимните цели (види, *mutatis mutandis*, *Koprivica c. Monténégro*, n° 41158/09, §§ 73-74, 22 novembre 2011).

63. Значи, има повреда на член 10 од Конвенцијата.

II. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

64. Врз основа на член 41 од Конвенцијата,

" Ако Судот оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на нејзините Протоколи, и ако внатрешното право на заинтересираната Висока страна договорничка овозможува само делумно отстранување на последиците од таа повреда,

Судот и доделува на оштетената страна, доколку е потребно, правичен надомест. "

А. Штета

65. Жалителот бара 10.000 евра за нематеријалната штета, што тој ја има претрпено.

66. Владата истакна дека жалителот не обезбедил ниеден доказ за оваа повреда и не прецизирал во што таа се состои. Покрај тоа, тој не докажал постоење на причинска врска помеѓу наводната штета и повредата на членот 10 од Конвенцијата.

67. Судот смета дека е соодветно да му се додели на жалителот износ од 10 000 евра за нематеријална штета.

Б. Трошоци и расходи

68. Врз основа на една сметка за трошоци на неговиот адвокат, жалителот, исто така, бара 5 133,60 евра за трошоци и расходи сторени пред Судот.

69. Владата смета дека овој износ во однос на активностите спроведени од страна на адвокатот на жалителот и тарифата за надомест на правни услуги која е во сила во Италија, е прекумерен.

70. Според јуриспруденцијата на Судот, жалителот има право на

надомест на неговите трошоци и расходи само доколку се утврди реалниот, нужниот и разумниот карактер на нивната стапка. Во овој случај, а со оглед на документите со кои располага и на неговата пракса, Судот смета дека износот од 5 000 евра за постапката пред него е разумен и му го доделува на жалителот.

В. Затезна камата

71. Судот смета дека е соодветно затезната камата да се пресмета согласно најниската каматна стапка на кредитирање на Европската централна банка, зголемена за три процентни поени.

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО,

1. *Ја прогласува* жалбата за допуштена;
2. *Утврдува* дека има повреда на членот 10 од Конвенцијата;
3. *Утврдува*
 - а) дека тужената Држава треба да му ги исплати на жалителот, во рок од три месеци од датумот на кој пресудата ќе стане конечна, во согласност со членот 44 став 2 од Конвенцијата, следните износи:

и) 10 000 ЕУР (десет илјади евра), плус било кој износ што би можел да биде наплатен по основ на данок, за нематеријална штета;

ии) 5 000 ЕУР (пет илјади евра), плус било кој износ што можел да биде наплатен по основ на данок од страна на жалителот, за трошоци и расходи;

б) дека по истекот на наведениот период па сè до исплатата, овие износи ќе се зголемат со едноставна каматна стапка еднаква на најниската стапка на кредитирање на Европската Централна Банка релевантна за односниот период, зголемена за три процентни поени;

4. *Го одбива* барањето за правичен надомест за остатокот.

Изработено на француски јазик, и доставено во писмена форма на 24 септември 2013 година, согласно членот 77 ставови 2 и 3 од Деловникот на Судот.

Stanley Naismith
Секретар

Danutė Jočienė
Претседател